

בדרכי קי

גליון מס' 5 | אדר - ניסן תשפ"א | מרץ-אפריל 2021

חֲנֹךְ לַנֶּעַר עַל-פִּי דַרְבּוֹ כל מה שרציתם לדעת על מרכז איתק"ה

זרקור

ספרי על עבודת המרכז בשגרה? מה התהליך שעובר סטודנט שפונה למרכז?

כדי להיות חבר במרכז צריך להיות בעל לקות למידה, הפרעת קשב, בעיה נפשית או בעיה פיזית כרונית.

הפונה למרכז עובר שיחת קליטה ובה הוא מתאר את הלקות או את הבעיה. הוא נדרש להציג אסמכתאות למצבו. ככלל, נדרש אישור כתוב, אך ישנם חריגים בודדים שמקבלים סיוע ללא אישור בכתב. השיחה לא דנה רק בצרכים טכניים, אלא היא כוללת גם היכרות עם צוות

המרכז ועם שירותיו והיא בדגש על העצמה ועל חיזוק.

מרכז איתק"ה, מרכז תמיכה לסטודנטים בעלי צרכים לימודיים מיוחדים ע"ש פרדי רוז ז"ל, מאפשר לסטודנטים המתקשים בתהליכי הלמידה להשתלב בהצלחה בלימודים האקדמיים במכללה. המרכז מלווה את הסטודנט לאורך שנות לימודיו במכללה.

בין מטרות המרכז:

- תמיכה בתחום הלימודי והרגשי.
- העצמת הסטודנטים באמצעות סדנאות למודעות עצמית ולשיפור כישורי למידה.
- מתן התאמות תוך שמירה על דרישות אקדמיות.
- קידום הלמידה על ידי שימוש באמצעים טכנולוגיים.
- הסברה והדרכה לסגל ההוראה ולכלל הסטודנטים בסוגיות הקשורות לקשיי למידה.
- מרחב למידה לעבודה פרטנית ולעבודה עם חונכים.

לקראת סוף תקופת הבחינות ולפני פתיחת סמסטר ב, שוחחנו עם רגינה בן שטרית, אשר עומדת בראש המרכז בשש השנים האחרונות.

כמה אנשים נמצאים בסגל המרכז?

במרכז שני עובדים. אני - רגינה - ויפית פרץ, מזכירת המרכז. חשוב לציין כי המרכז כפוף למשרד הדיקן והוא עובד בשיתוף פעולה עם ד"ר נעה ליבוביץ הדיקנית, עם אירית שלומוביץ, מזכירת הדיקנית, ועם שמרית מולכו, העובדת הסוציאלית של שירותי הייעוץ.

כמה שנים המרכז קיים?

בערך עשרים.

כמה סטודנטים חברים באיתק"ה? אפשר לאפיין אותם?

כ־150 סטודנטים. מרביתם מהמגזר היהודי. בשנים האחרונות, גם בעקבות האפשרות לבצע אבחונים בשפה הערבית יש עליה במספר הסטודנטים מהמגזר הבדואי שמגיעים למרכז. הפיזור של לקויי הלמידה בין ההתמחויות די אחיד.

יש עלייה בכמות הפונים למרכז?

המספר די יציב. לא הורגשה עלייה עם השנים. אני יודעת שיש סטודנטים שלא פונים למרכז למרות שיש להם אבחון. לפעמים הם פונים רק במהלך התואר או לקראת תקופת מבחנים. יש כאלו שלא באים עם אישור זכאות, וכאלו שלא יכולים למסן חידוש אבחון ולכן הם לא זכאים לעזרה.

מה הסטודנטים מבקשים בדרך כלל?

כל סטודנט יכול לבקש משהו אחר בהתאם לקושי שאיתו הוא מתמודד, אך לרוב הם מבקשים התאמות בדרכי ההיבחנות. יש יותר פניות לקראת תקופת המבחנים, ולכן נקבע תאריך שלאחריו לא ניתן לקבל התאמות לתקופת הבחינות הקרובה.

אימון · תמיכה · קבלה · העצמה

מה החזון של המרכז?

לאפשר לכל סטודנט שחרור סתלות, העצמה, שימוש בכוחות קיימים, העלאת המודעות אצל המרצים שלא הכול מסתכם בשגיאת כתיב. סטודנט יכול להפוך למורה מעולה גם אם יש לו לקות למידה.

נתקלת פעם בחוסר שיתוף פעולה של המרצים עם פעילות המרכז?

יש מרצים שלא מבינים איך בעל לקות למידה רוצה להיות מורה. לעיתים רחוקות נשמעות הערות פוגעניות, אמירות כמו "איך התקבלת" - לסטודנט לקוי למידה מול תלמידים אחרים. חשוב לציין שיש הרבה נכונות, מודעות והבנה בשנים האחרונות ורצון אמיתי של רוב המרצים לסייע.

מהם האתגרים הבאים?

העמקה של פעילות המרכז. אשמח להיות יותר פעילה עם סטודנטים חדשים, ליווי צמוד יותר. אני רואה מול עיניי מרכז פרואקטיבי יותר - עם יותר סדנאות, ימי עיון וימי שיא.

ספרי קצת על ההכשרה המקצועית שלך.

אני מורה לאנגלית. לימדתי בבי"ס יסודי ואחר כך בתיכון. בבתי הספר ובמכללה נחשפתי ללקויות למידה. למדתי לתואר ראשון ולתואר שני באוניברסיטת בן גוריון. עכשיו אני כותבת את עבודת הדוקטור שלי שעוסקת בעולמם המקצועי של מורים בעלי ליקויי למידה: היבטים של זהות, מוטיבציה ופרקטיקה - בהנחיית ד"ר עידית כ"ץ. נוסף לכך אני חברה בפורום מרכזי מרכזים. זו קהילה חוקרת שבה לומדים זה מזה בשיתוף פעולה תוך היכרות עם מודלים מחו"ל.

משפט אחרון לסיום:

"האדם הוא המטרה, החינוך הוא הדרך".

נוסף לכך יש גם תמיכה במהלך הלימודים:

חונכות פר"ח (בשיתוף פעולה עם אוניברסיטת בן גוריון), חונכות פנימית (תמורת מלגה) וחונכות של רג"ב (התנדבות במכללה). בכל המקרים מדובר בסטודנטים של המכללה שחונכים ונחנכים.

כמו כן יש תמיכה ספציפית למגזר הבדואי: אישור לשימוש במילונית ושיעורי עזר (חונכות) ללא אבחון, תוך שיתוף פעולה עם אכסניית לשון. הסיוע הוא בעיקר בקורסים בעברית או באנגלית.

כחלק ממדיניות המרכז ההנחיה לחונכים היא לא לפתח תלות בחניכה אלא להעצים את הסטודנט הנחך ולתת לו כלים להצלחה. במרכז, כמדיניות, לא מבקשים פחות אלא מבקשים אחרת. בשום מקרה לא מורידים את הרמה האקדמית.

בעבודת המרכז יש שיתופי פעולה עם גורמים נוספים?

בהחלט. לפעמים ההתאמה היא בעקבות מגבלה פיזית ואז, בתיאום מול שרית מרציאנו, אנוחנו דואגים לשיבוץ בכיתות נגישות.

שיתפנו פעולה עם צוות מיח"ם בנוגע למבחנים בעל פה ולהקראת שאלוני בחינה. בעבר הייתה הקראה ממוחשבת. היום המרצה מקליט את השאלון במידת הצורך, וניתן לעשות מבחן בעל פה באמצעות המודל.

לעיתים נדרשת תמיכה רגשית וזו ניתנת על ידי שמרית, העובדת הסוציאלית.

איך השפיעה מגפת הקורונה על הפעילות במרכז?

ההשפעה הייתה יותר על התוכן ופחות על ההיקף. חלק מהסטודנטים טענו שזה נוח שהשיעור מוקלט. מנגד היו שהתקשו כי לא היה תיווך או סיוע מתלמיד אחר בזמן השיעורים. הלמידה העצמית והעצמאית יצרה קושי, ובשנה האחרונה נדרשו יותר שעות תמיכה וחונכות בגלל זה. כמו כן הוכנו סרטונים ייעודיים כדי לסייע לסטודנטים.

מהבחינה האישית לא היה פשוט בכלל. העבודה מהבית טשטשה את הגבול בין החיים האישיים והעבודה. אתה מוקף בכל חזית מבחינה טכנולוגית, עובד כמעט 24/7 ומרגיש שיום העבודה לא נגמר.

נעים להכיר

ד"ר אופיר שפר | ראש ההתמחות בחינוך בלתי פורמלי

אופיר שפר, חוקרת חינוך בלתי פורמלי ומלווה ארגונים וקהילות בתהליכי בנייה קהילה. שני התחומים הולכים יד ביד מבחינתי, ושניהם אפיקי התפתחות מרכזיים שבהם צעדתי בשנים האחרונות. את התואר הראשון בחינוך חברתי קהילתי למדתי במכללת אורנים. במהלך התואר הקמתי קהילת מחנכים בנצרת עלית. כולנו היינו אנשי חינוך מלאי חזון ותשוקה לשינוי. עברנו לגור כולנו יחד ברחבי העיר נצרת עלית וכל אחד ואחת מאיתנו התמקם בתפקידי חינוך בעיר. אני הקמתי מחדש את מחלקת הנוער. זאת הייתה חווית חיים מעצבת בעבורי. משם המשכתי לתואר שני ושלישי במחקר חינוכי, ובמקביל פיתחתי בארץ את תחום קהילות צעירים בשיתוף עם מרכז שדמות לבינוי קהילה, קרן אורן, קרן גנדיר וכל מי שרצה לתמוך ברעיון שצעירים, קהילה וחינוך הם תחומים משני חיים.

היום אני בשלב של אחרי סיום הדוקטורט עם שאלות מה הלאה. אני רואה את עצמי עושה פוסט דוקטורט בשנים הקרובות וממשיכה באהבה ובתשוקה במחקר בשדה החינוכי.

ספרי על ימיך הראשונים במכללה.

למען האמת קשה לומר מה זה "ימיך הראשונים במכללה". השנה הייתי פעם או פעמיים במכללה, וגם אז פגשתי מעט אנשים. אני מרגישה שזאת שאלה שאוכל לענות עליה טוב יותר בשנים הבאות. כרגע ימי הראשונים במכללה הם ימים בזום בחדר העבודה שלי בבית...

במכללה יש שילוב תרבויות. איך זה בא לידי ביטוי בתפיסה החינוכית שלך?

מכיוון שאוכלוסיית הסטודנטים במכללות לחינוך מגוונת, אני רואה בהוראה הזדמנות למפגש בין-תרבותי, להכרה באי-השוויון החברתי ולחשיפה של הסטודנטים לסוגיות מרכזיות בחברה הישראלית. המפגש בין החברה היהודית והחברה הערבית בקורסים ובסדנאות שאני מלמדת הוא מפגש מורכב וטעון. אני מאמינה שהשכלה גבוהה היא אחת ההזדמנויות האחרונות לחיבורים משמעותיים בין זהויות אשר אינן נפגשות בחיי היום-יום, על כן אני מנכיחה סוגיה זו בעבודתי. מתוך פרספקטיבה מחקרית ביקורתית אני מודעת למגבלותיי כמרצה יהודייה - להבין את הקשיים והאתגרים שאיתם מתמודדים סטודנטים מזהויות אתניות שונות מסני ולהכיר בהם. אני מקדישה זמן וקשב רב ללמידה ולפיתוח עצמי כדי להרחיב את יכולותי לתת מענה ולהוות דמות השראה למגוון רחב של סטודנטים. גם נקודות הפתיחה השונות שאיתם מגיעים הסטודנטים הן קרקע לעבודה מבחינתי, ובתהליך של שלוש או ארבע שנים אני שואפת לצמצם פערים אלו ולסייע לכמה שיותר סטודנטים לצאת משערי המכללה עם תחושת מסוגלות, הכנה לשוק העבודה ורצון למעורבות בחברה הישראלית.

הכשרת מורים היא אפיק חינוכי מאתגר במיוחד. למה בחרת דווקא בו?

אני מאמינה כי בשלב החיים שבו בוחרים צעירים להיות חלק מההשכלה הגבוהה הוא שלב קריטי בפיתוח ובגיבוש זהותם כאזרחים במדינה, ועלינו מוטלת אחריות לסייע להם לגבש את מקומם בחברה הישראלית. בחרתי לעבוד במכללות לחינוך כי אני אשת חינוך, כאן זה הבית שלי. מתוך המקום הזה השאיפה שלי היא להצמיח אזרחים בעלי סקרנות והתעניינות אינטלקטואלית, שגיבשו במהלך הלימודים השקפת עולם ערכית שתלווה אותם הלאה. תפקידו של תהליך ההוראה לסייע בפיתוח חשיבה ביקורתית, להעניק כלים והזדמנויות לעבודת צוות ולתרום לגיבוש זהות אישית כמחנכים.

משפט חינוכי אחרון לסיים: תהיו השינוי שהייתם רוצים לראות בעולם.

יום סגל אמצע שנה תשפ"א
"מוביליות חברתית באקו-סיסטם החינוכי של הנגב"

יום שני, 1/3/21
 בין השעות 09:00-13:00, באופן מקוון באמצעות ZOOM
<https://us02web.zoom.us/j/81519686087>
 הקישור ליום הסגל:

על סדר היום:	09:15 - 09:00
הסדר טקיה מכללתית ללמידה דיגיטלית: ד"ר אינה סמירנוב	09:45 - 09:15
התסקיף	10:00 - 09:45
מוביליות חברתית - הסימור הגדול: עמרי זגן, סמנכ"ל מחקר ופיתוח בקרן רשיי	11:15 - 10:00
התסקיף	11:30 - 11:15
תוכניות חינוכיות לקידום מוביליות חברתית - חיס רון (מנכ"ל בית יציב) ד"ר מאיה לנסיי וצוות בית יציב	12:30 - 11:30
דיון בחידושים: תפקיד מכללת קיי לקידום מוביליות חברתית	12:45 - 12:30
סיכום במליאה	13:00 - 12:45

הנהיגות יום הסגל: ד"ר אסתי מיריסטיון, ראש בית ספר להכשרה

יום סגל מכללתי בנושא
"מוביליות חברתית באקו-סיסטם
החינוכי של הנגב"

יום סגל אמצע שנה תשפ"א יתיקיים
ביום שני | 01/03/2021 | בשעות 09:00-13:00.

יום הסגל יכלול הרצאות אורח:
 של **עמרי זגן**, סמנכ"ל מחקר ופיתוח בקרן רש"י
 ושל **ד"ר מאיה לוגסי**, בית יציב.
כולם מוזמנים.

לקישור לחץ כאן!

ברכות אסמטור ב'

בפרוס הסמסטור השני של שנת תשפ"א אנו מאחלים לכולם סמסטור מוצלח ופורה. כולנו מקווים כי בסמסטור הבא ניפגש במכללה ונחזור לשגרת לימודים נטולת קורונה, מסכות וריחוק חברתי.

לעמיתינו המוסלמים: מרצים, סטודנטים ועובדי המכללה, לקראת חודש הרמדאן שיחול בחודש אפריל - אנו מאחלים לכם ולבני משפחותיכם **רסדאן כרים וטוב קל.**

בימים אלו נחגוג את חג הפורים ועוד כחודש את חג הפסח. מי ייתן **וחג החרות** אכן יוציא אותנו משנה של סגרים חוזרים ונשנים לשנה של **חופש**, של **שגשוג ופריחה**.